

Innsamling av informasjon om vipe og storspove i deler av Møre og Romsdal 2019.

Oddvar Olsen.

FAUNAFOKUS AS

November 2019.

INNLEDNING:

I 2019 ble det bevilget midler fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal for å samle informasjon fra fuglefolk og bønder for å prøve å få et estimat over bestanden av vipe og storspove i Møre og Romsdal. Begge er rødlista, vipe som EN (sterkt truet) og storspove som VU (sårbar). På Nordmøre starta ei slik kartlegging i 15 kommuner i 2018. Disse kommunene er Aukra, Averøya, Eide, Fræna, Gjemnes, Halså, Kristiansund, Molde, Nesset, Rindal, Sandøy, Smøla, Sunndal, Surnadal og Tingvoll.

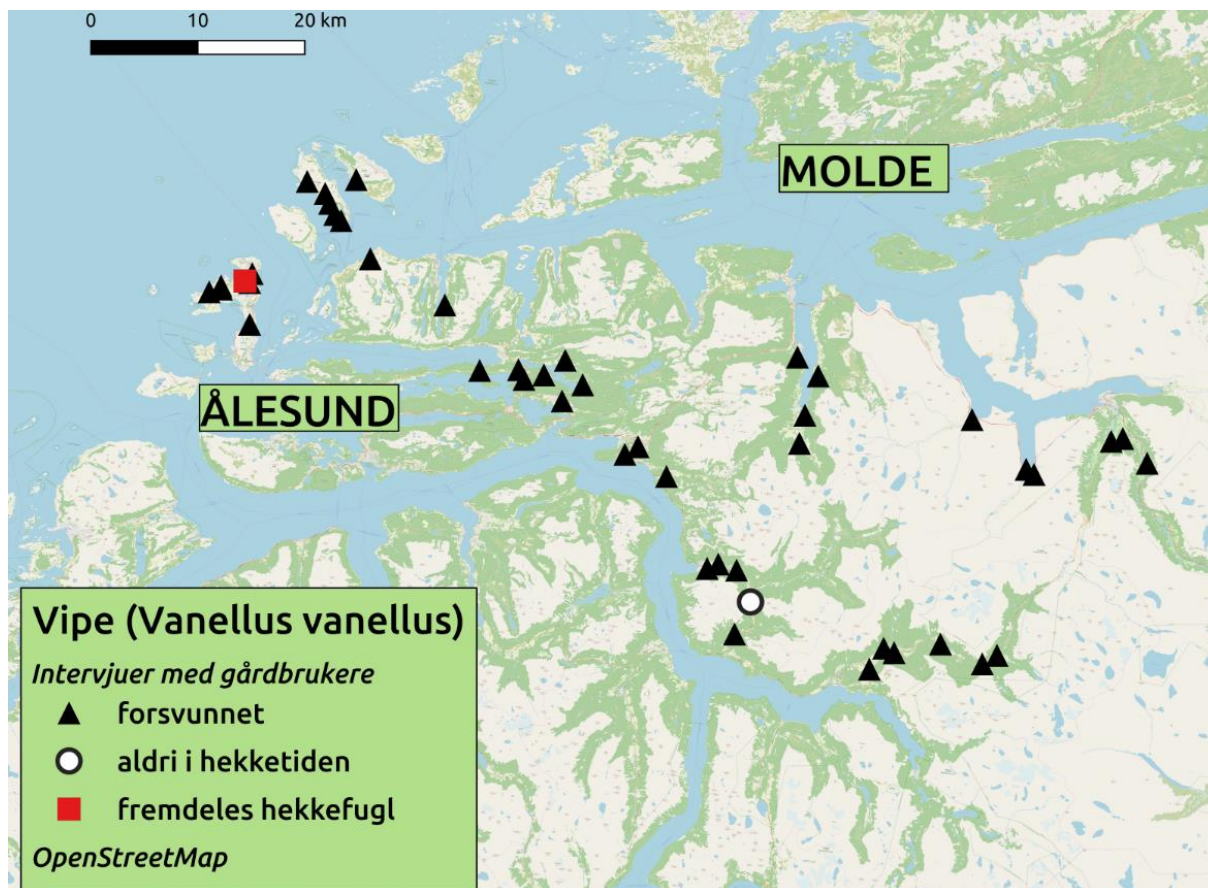
For å forsøke å få et bestandstall for hele fylket, ble de andre kommunene i Møre og Romsdal undersøkt i 2019. Dette er kommunene Aure, Giske, Haram, Hareid, Herøy, Hornindal, Midsund, Norddal, Rauma, Sande, Skodje, Stordal, Stranda, Sula, Sykkylven, Ulstein, Vanylven, Vestnes, Volda, Ørskog, Ørsta og Ålesund, totalt 22 kommuner.

METODE:

Undersøkelsen gikk ut på å ringe og snakke med fugleinteresserte folk eller grunneiere for å få opplysninger. 69 personer rundt om i kommunene er kontaktet. Basert på dette og på observasjoner i Artskart, er det gjort et estimat for vipe og storspove. For vipe er tallet nokså nøyaktig, men for storspove blir det et nokså løst anslag.

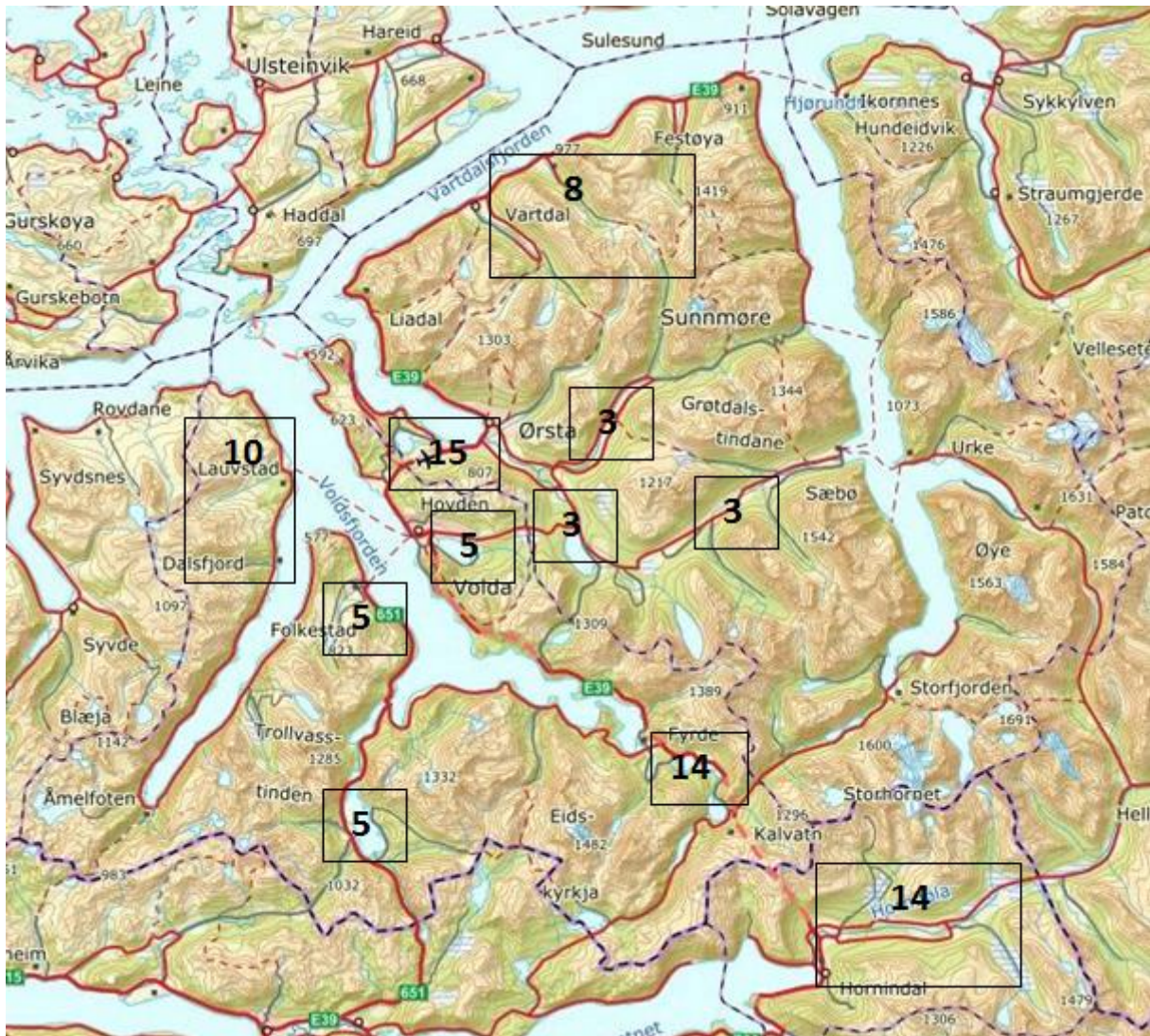
Mange forteller om et svært dårlig år for vipe og storspove i 2019, derfor er det tatt med informasjon også fra 2017/2018.

Noen kommuner er bedre undersøkt enn andre og i noen kommuner har vi fått tilgang til informasjon fra Michaelsen Biometrika AS der det er brukt lytteutstyr plassert ut i kulturlandskapet. Samme firma har gitt tillatelse til å gjengi kart som viser situasjonen for vipe i deler av fylket (se figur 1). Estimater som Biometrika er kommet fram til er i stor grad brukt for noen av kommunene.

Figur 1. Data stammer fra intervju med gårdbrukere der de ble spurt om de hadde vipe på markene sine på 1980-1990-talet. Svarte trekanter viser at vipe fans på markene før (et eller flere par), men at de nå er borte. Hvit sirkel viser at vipe ikke har vært til stede i historisk tid (kun en lokalitet). Rød sirkel viser at vipe forekommer fremdeles (kun en lokalitet). Intervjua ble gjort i 2018 og 2019. Figuren har copy right og er gjengitt med tillatelse fra Michaelsen Biometrika AS.

For å få et historisk tilbakeblikk på hvordan situasjonen var for vipa før, er det laga et kart over Volda og Ørsta kommuner. I disse to kommunene har en ganske god oversikt over da her i tidsrommet 1970 til 1990 var flere fugleinteresserte som observerte og noterte. I 2019 er der ingen hekkende vipere igjen i disse to kommunene.

Figur 2. Kartet viser antall vipepar slik det var fra 1970 til 1990 i Ørsta og Volda. I den perioden var det registrert 85 par der det nå i 2019 er 0 par.

RESULTAT FRA KOMMUNENE:

Tal = par.

Aure

Vipe: 0

Storspove: 3-4

Giske

Vipe: 2 par Makkevika 32VLQ4741333942.

2 par Synnes 32VLQ4687637520.

*3 par Rørvikvågen 32VLQ5109741339.

1 par Staurneset 32VLQ4830334480.

Storspove: 30-40

*Opplysningene er fra 2017/2018.

Haram

Vipe: 0

Storspove: 30-50

Hareid

Vipe: 2 par Grimstad 32VLQ4418118286.

Storspove: 4

Herøy

Vipe: 0

Storspove: 5-8

Hornindal

Vipe: 0

Storspove: 0-1

Midsund

Vipe: 0

Storspove: 5

Norddal

Vipe: 0

Storspove: 4

Rauma

Vipe: *1 par Isfjorden 32VMQ3765338782.

*1 par Innfjorden 32VMQ2559530161.

1 par Seljevollen 32VMQ2530043676.

Storspove: 5-10

*Opplysningene er fra 2017/2018.

Sande

Vipe: 4 par Voksa 32VLQ1618303495.

Storspove: 10-15

Skodje

Vipe: 0

Storspove: 3

Stordal

Vipe: 0

Storspove: 3

Stranda

Vipe: *1 par Holesætra 32VMP0039480466.

1 par Frøysa 32VLP9297680747.

Storspove: 5-7

*Opplysningene er fra 2018.

Sula

Vipe: 0

Storspove: 2

Sykkylven

Vipe: 1 par Sunndalssætra 32VLQ8150516759.

Storspove: 5-7

Ulstein

Vipe: 0

Storspove: 2-3

Vanylven

Vipe: 0

Storspove: 4-5

Vestnes

Vipe: 4 par Vestnesgarden 32VMQ0126845766.

#2 par Tresfjord 32VMQ0343931525.

1 par Kjersemsetra 32VLQ9862827979.

*2 par Gjermundnes 32VMQ0596045103.

Storspove: 5-6

#Trolig tvilsom opplysning, da naboer som har god kunnskap om vipe ikke kjente til dette.

*Opplysningene er fra 2018. I 2019 kom viper innom, men hekket ikke.

VoldaVipe: 0Storspove: 3**Ørskog**Vipe: *1 par Nysætervatnet 32VLQ9389135234.Storspove: 2

*Opplysningene er fra 2018.

ØrstaVipe: 0Storspove: 3-4**Ålesund**Vipe: 0Storspove: 2**TOTALT:**Vipe: 30Storspove: 135-188Antall kommuner: 22**KONKLUSJON:**

Vipa sliter og mange grunneiere forteller at den har blitt borte fra mange av hekkeplassene siste åra, til tross for at de fleste forteller at de tok hensyn til vipa under arbeid på markene. Noen av bøndene selv, hevder at omlegging av jordbruket med brede slåmaskiner og høy fart er hovedgrunnen til nedgangen. Om denne trenden vi har sett nå fortsetter, kan vipa om noen år være borte som hekkefugl i store deler av fylket.

Kjerneområda for vipe er i kommunene Vestnes (9) og Giske (8).

Antall hekkende par må sees på som et minimum. En kan ikke se bort fra at noen flere par kan hekke på myrer eller seterstøler der det er få folk som ferdes.

Det ser ut til at storspova har en rimelig bra bestand ennå i sørlige deler av fylket. Det ser ut for at den er borte eller at bestanden har minka i dalføra og at bestanden er svak på kysten av Nordmøre, men i kjerneområda på Sunnmørskysten, som for eksempel Giske og Haram kommuner, har storspova fortsatt en tett bestand. Likevel har vi ingen gode tall bakover i tid for å kunne si at bestanden ikke har gått tilbake også her.

VIDERE UNDERSØKELSER:

For vipe bør en følge med på utviklinga av bestanden framover. Disse få stedene der det ennå er hekkende par, bør kontrolleres i åra framover for å holde øye med utviklingen av bestanden. En må oppsøke området eller ringe og snakke med grunneiere for å få sikker informasjon.

For storspove er det ikke behov for slik tett oppfølging. Nå har vi et estimat for fylket å sammenligne med i framtida. Og en lignende undersøkelse kan gjøres om for eksempel 10 år for å se på bestandsutviklinga.

En grundig undersøkelse innenfor et visst geografisk område, hadde derimot hatt en verdi for å få et rimelig sikkert tall på hekkebestand og å få noen gode referansepunkter til sammenligning i framtidige tellinger.

Det er flere øyer på kysten som kan være aktuelle for slik undersøkelse, fra Kvamsøya i sør til Harøya i nord. En bør da ha med minst 3 øyer i undersøkelsen for få en geografisk spredning. Beste metoden vil trolig være delvis å kjøre med bil og delvis å gå til fots samt å snakke med lokale folk. Utplassering av lytteutstyr blir trolig for lite nøyaktig der storspovepar hekker tett.

ANDRE UNDERSØKELSER:

Det vil være nødvendig at en eller annen tar arbeidet med å sammenfatte denne undersøkelsen med den som nå er gjort på Nordmøre. Dette for å få et estimat for vipe og storspove som gjelder for hele fylket.

Vi takker Fylkesmannen i Møre og Romsdal ved Solveig Silset Berg for oppdraget.

FAUNAFOKUS AS

Oddvar Olsen
Furnesveien 10
6106 Volda
Tlf 91737070

Vedlegg 1: Kontakter.

Vipe/storspove kontakter 2019				
Kommune	Telefon			Kommentar vipe
Aure	91527072	Solfrid Langmo	fugleinteressert	var viper før i Aure
Aure	906 695 29	Hans Olsvik	fugleinteressert	
Aure	481 888 12	Magnar Lien	fugleinteressert	
Aure	93036359	Kjetil Valde	fugleinteressert	
Aure	97978420	Geir Gaarder	fugleinteressert	
Aure	48136543	Ingvar Stenberg	fugleinteressert	
Aure	91812542	Øystein Folden	fugleinteressert	
Giske	95253538	Lars Petter Folkestad	fugleinteressert	
Giske	90792579	Eldar Arne Giske	fugleinteressert	1 par 2019
Giske	47258852	Tore Michaelsen	fugleinteressert	2 par 2019
Giske	90821587	Asbjørn Furnes	grunneier	2 par 2019
Giske	93088652	i Trollheimen Gøran Bolme	naturinteressert	
Giske	90871370	Monica Hessen	naturinteressert	1 par 2019
Giske	97754148	Elias Molnes	grunneier	hadde vipe før
Giske	41224821	Jakob A Rørvik	grunneier	
Giske	97880918	Samund Rørvik	grunneier	2 par 2017/2018
Haram	99614124	Frank Naas	fugleinteressert	
Haram	47258852	Tore Michaelsen	fugleinteressert	
Haram	97594751	Egil Flem	fugleinteressert	
Hareid	91308487	Kjell Mork Soot	fugleinteressert	2 par 2019
Herøy	94316064	Alv Ottar Folkestad	fugleinteressert	
Herøy	91309182	Vidar Kalland	fugleinteressert	
Midsund	41446300	Frode Bjørnerem	grunneier	
Norrdal	40237128	Jorun Løvold	grunneier	hadde vipe før
Norrdal	979 54 544	Eli Løvoll	grunneier	hadde vipe før
Norrdal	45225767	Eldar Kleiva	grunneier	hadde vipe før
Norrdal	94898358	Asbjørn Eide	grunneier	hadde vipe før
Norrdal	41574676	Jon Kåre Løvold	grunneier	hadde vipe før
Norrdal	70 25 86 25	Øyvind Grønning	grunneier	hadde vipe før
Norrdal	977 04 095	Frank Grønningsæter	fugleinteressert	
Rauma	913 341 23	Steinar Stueflotten	fugleinteressert	1 par 2017/2018
Rauma	91364212	John Bjarne Jordal	fugleinteressert	
Rauma	970 37 884	Helge Arild Gyldenås	fugleinteressert	1 par 2017/2018
Rauma	92052856	Arnfinn Øverland	grunneier	hadde vipe før
Rauma	92052856	Arnfinn Øverland	fugleinteressert	1 par 2019 hos annen gårdbruker
Rauma	93200245	Kurt Overrein	fugleinteressert	
Sande	99382242	Ingar Støyle Bringsvor	fugleinteressert	4 par 2019
Skodje	995 607 82	Dag Holtan	fugleinteressert	
Skodje	48300559	Magne Fylling	grunneier	hadde vipe før
Skodje	99236052	Petter Arne Ekrol	grunneier	hadde vipe før

Stordal	913 378 43	Stein Erik Busengdal	fugleintressert	var viper før i Stordal
Stranda	91324084	Per Ingebrigt Karbø	fugleintressert	
Stranda	41915680	Geir Henning Langlo	fugleintressert	
Stranda	93423217	Eugen Vågsæter	fugleintressert	
Stranda	91308487	Kjell Mork Soot	fugleintressert	1 par 2019
Stranda	Artsobs	Jan Olav Nybo	fugleintressert	1 par 2018
Sula	41616303	Laurits Måseidvåg	grunneier	hadde vipe før
Sykkylven	47635026	Karl Johan Stadsnes	fugleintressert	1 par 2019
Sykkylven	91880658	Stein Bakka	fugleintressert	
Sykkylven	92660261	Steinar Johan Bakke	grunneier	
Ulstein	94316064	Alv Ottar Folkestad	fugleintressert	
Vanylven	90181254	Ståle Sætre	fugleintressert	
Vanylven	99382242	Ingar Støyle Bringsvor	fugleintressert	
Vestnes	99266630	Alexander Connor	fugleintressert	
Vestnes	96843863	Kristen Stokkeland	grunneier	4 par 2019
Vestnes	952 85 375	Lars Helge Mjøs	grunneier	2 par 2019 (tvilsom informasjon)
Vestnes	71184607	Hans Jakop Frosta	grunneier	hadde vipe før
Vestnes	91385028	Kåre Frostad	grunneier	1 par 2019
Vestnes	90597452	Per Helge Lindset	grunneier	hadde vipe før
Vestnes	91772144	Lars-Helge Eidhamar	grunneier	hadde vipe før
Vestnes	48032832	Åsmund Skålvik	lektor	2 par 2018
Volda	90181254	Ståle Sætre	fugleintressert	viper i Dalsfjord før
Volda	932 569 81	Jakob Helset	grunneier	har ikke hatt vipe
Volda	91585375	Kjell Ivar Øye	fugleintressert	vipe på Kvissetra før
Volda	470 268 60	Stig Johan Kalvatn	fugleintressert	viper i Vassbotnen før
Hornindal	960 422 72	Simen Kirkhorn	naturintressert	viper i Hornindal før
Hornindal	90522598	Kjetil Mork	fugleintressert	
Hornindal	91324084	Per Ingebrigt Karbø	fugleintressert	
Ørskog	995 607 82	Dag Holtan	fugleintressert	
Ørskog	91862014	Per Kåre Skudal	fugleintressert	vipe i Sjøholt sentrum før
Ørskog	91364212	John Bjarne Jordal	fugleintressert	1 par 2018
Ørsta	95026169	Jostein Fagerhol	fugleintressert	viper i Hovdebygda før
Ørsta	41470726	Sigurd Arne Hovde	fugleintressert	viper på Vartdal før
Ørsta	48102215	Frode Holen	fugleintressert	viper i Bondalen før
Ørsta	91585375	Kjell Ivar Øye	fugleintressert	viper i Follestaddalen før
Ørsta	90674818	Jørund Mo	grunneier	hadde vipe før
Ørsta	90019570	Vegard Langvatn	fugleintressert	viper i Åmdalen før
Ålesund	47258852	Tore Michaelsen	fugleintressert	
Ålesund	46897801	Tor-Amund Røsberg	fugleintressert	
Ålesund	48195217	Sveinung Remøy	fugleintressert	